

Östra Herrestads kyrka

55.5262, 14.1667

När kyrkan byggdes under senare delen av 1100-talet var den helgad åt antingen Jungfru Maria eller åt helgonet Sankt Clemens. För det senare antagandet talar ett medeltida sigill, märkt "Clemens församlings sigill", som på 1800-talet hittades vid gamla prästgården.

Kvar från kyrkans första tid är den vackert utformade sydportalen, huggen av Carl Stenmäster, med en likaledes vacker dörr som dock är betydligt yngre. Man tror att han blev skolad vid byggandet av domkyrkan i Lund, och att han sedan uppförde många av kyrkorna på Österlen, och han har själv lämnat sin signatur på portalen: "Carl Stenmäster scar denna sten".

Kyrkan har förändrats genom seklerna. De små medeltida högt sittande fönstren sattes den, och när kyrkan byggdes om och och förlängdes på 1880-talet fick den sitt nuvarande torn. Även portalen och dörrarna är här vackert utformade.

Inne i kyrkan finns också två små pelare som huggits ut av Carl Stenmäster på 1100-talet.

Dopfunten i kalksten är från 1300-talet och på den finns fyra figurer i relief. En konung, en man på en drake, en man med bok och svärd och en man med gloria och korsstav.

I valven som slogs under 1400-talet finns praktfulla kalkmålningar. Här visas bland annat syndafallsmotivet med Adam och Eva, och utdrivandet ur paradiset.

I långhuset kan vi också se Marie kröning samt Yttersta domen. I koret och absiden finns en serie bilder ur Jesu liv och en nådastolsframställning där Gud Fader håller den korsfäste Kristus framför sig medan andens duva sitter på hans axel.

I Östra Herrestads kyrka ligger de båda döttrarna till den mäktiga Fru Ide Pedersdatter Falks begravda. Fru Ide som bodde på Gladsaxehus var en av Skånes mäktigaste och rikaste kvinnor under 1300-talet.

Ett krucifix från 1200-talet som tyvärr är i dåligt skick finns bevarat på Lunds universitets historiska museum.

En orgel byggdes 1890 av orgelbyggaren Carl August Johansson i Småländska Broaryd. Av alla de orglar han tillverkade finns bara några få kvar. Bland annat i Bräkne-Hoby kyrka i Blekinge och Bredsättra kyrka på Öland. Dock inte här i Östra Herrestads kyrka då den senare ersattes med den nuvarande.

På kyrkogården finns en runsten med en inskription som översatt till nutidssvenska lyder "Broder och Toke reste sten denna efter Fradulv, fader sin, en mycket förträfflig thegn".

Källor:

Webb: Borrby-Hammenhög-Stigby församling.

Webb: Riksantikvarieämbetets Bebyggelseregister.

Bok: "Skåne - på historisk rundresa". Jesper Asmussen. ISBN 978-87-7900-972-1

Bok: "Svenska kyrkmålningar från medeltiden". Bengt G Söderberg 1951.

Muntlig information från Gärsnäs församling.